

4. Στίχοι 781-800 (από μετάφραση)

4.1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις ανοικτού τύπου

(ελεύθερης ανάπτυξης και σύντομης απάντησης)

1. Να δώσετε ένα σύντομο τίτλο στο χορικό.
2. Να συγκρίνετε την πρώτη ενότητα (στροφή) του χορικού με τη δεύτερη (αντιστροφή). Ποια σχέση περιεχομένου παρατηρείτε μεταξύ τους;
3. Ο χορός σε μια θαυμάσια αποστροφή¹⁰ του προς τον Έρωτα ψάλλει την παντοδυναμία του. Να επισημάνετε:
 - α) Από ποια συναισθήματα διακατέχεται ο χορός;
 - β) Ποιες ιδιότητες του Έρωτα δικαιολογούν τα συναισθήματα των γερόντων του χορού;
4. Να σημειώσετε από το πρωτότυπο κείμενο:
 - α) τα ουσιαστικά και επίθετα που χρησιμοποιεί ο ποιητής για να αποδώσει τη δύναμη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Έρωτα
 - β) τις φράσεις που έχουν γνωμολογικό χαρακτήρα.
5. α) Ποια εκφραστικά μέσα χρησιμοποιεί ο ποιητής για να παρουσιάσει τη δύναμη του Έρωτα;
β) Ποια είναι η σχέση του Έρωτα με την Αφροδίτη και ποιο λογοτεχνικό σχήμα υποδηλώνει αυτή τη σχέση στο πρωτότυπο κείμενο;
6. Με ποιες υπέρτερες δυνάμεις παρουσιάζεται ισότιμος ο Έρωτας; Νομίζετε ότι η σύγκρουση με τον Έρωτα έχει το στοιχείο της τραγικότητας; (Να συμβουλευτείτε την εισαγωγή του βιβλίου σας, σ. 15)
7. Ποια σχέση έχει το χορικό άσμα με την υπόθεση της τραγωδίας; Να επισημάνετε την αναφορά του χορού στη σύγκρουση Κρέοντα και Αίμινα.
8. Έχει υποστηριχθεί ότι το ερωτικό πάθος δεν έχει θέση στην *Αντιγόνη* του Σοφοκλή και ότι οι γέροντες του χορού ψάλλουν τον Έρωτα γιατί έχουν παρερμηνεύσει τη συμπεριφορά του Αίμινα στο τέλος του

¹⁰ Ο χορός στρέφεται στον Έρωτα, του απευθύνει το λόγο.

προηγούμενου επεισοδίου¹¹, ενώ άλλοι ερμηνευτές υποστηρίζουν ότι ο Έρωτας, χωρίς να είναι το μοναδικό κίνητρο του γιου του Κρέοντα, παίζει σημαντικό ρόλο στη συμπεριφορά του¹². Αφού λάβετε υπόψη σας το προηγούμενο επεισόδιο και το χορικό αυτό, να υποστηρίξετε τη μία ή την άλλη άποψη αιτιολογώντας τη θέση σας με χωρία του κειμένου.

9. Να μελετήσετε το απόσπασμα της Σαπφούς που σας δίνεται και να το συγκρίνετε με το γ' στάσιμο της Άντιγόνης. Σε ποιους στίχους του χορικού αντιστοιχούν οι στίχοι της ποιήτριας; Να εντοπίσετε τις ομοιότητες και να δικαιολογήσετε τις διαφορές που παρατηρείτε (στο ύφος και στο περιεχόμενο).

*δέδυκε μὲν ἂ σελάνα καὶ Πληιάδες
μέσαι δὲ νύκτες παρὰ δ' ἔρχετ' ὄρα ἔγω
δὲ μόνα καθεύδω, ἄλγεσίδωρος,
μυθοπλόκος, Ἔρος δ' ἐτίναξέ μοι
φρένας ὡς ἄνεμος κάτ' ὄρος δρύσιν ἐμπέτων*

*Γρήγορα ἡ ὥρα πέρασε μεσάνυχτα κοντεύουν
πάει το φεγγάρι πάει κι ἡ Πούλια βασιλέψανε
καὶ μόνο ἐγὼ κείτομαι δὴ μονάχη κι ἐρημη.
Ὁ Έρωτας πον βάσανα μοιράζει,
ὁ Έρωτας πον παραμύθια πλάθει
μου ἀρπαξε τὴν ψυχὴ μου καὶ τὴν τράνταξε
ἴδια καθὼς ἀγέρας ἀπὸ τα βοννά χυμᾶει
μέσα στους δρυς φυσωμανώντας*

Σαπφώ, απόσπασμα (RP71, LP 172 55, LP 188 71, LP 47 3)

Ανασύνθεση και απόδοση: Οδ. Ελύτης

10. Η ακατανίκητη δύναμη του Έρωτα κατέχει σπουδαία θέση και αποτελεί «κοινό τόπο» στην αρχαία ελληνική γραμματεία. Να

¹¹ Βλ. κυρίως Κ. v. Fritz, σσ. 227 κ.ε.

¹² Βλ. G. H. Gellie, σ. 44, επίσης Kamerbeek (1978), σσ. 20-21, Winnington-Ingram, σσ. 92 κ.ε., A. Machin (1981), σσ. 242, 252, A. J. A. Waldock, σσ. 108, 125.

συγκρίνετε τα σχετικά χωρία¹³ με το χορικό της Άντιγόνης και να εκθέσετε τα συμπεράσματά σας σ' ένα μικρό δοκίμιο.

¹³ Βλ. Παράλληλα κείμενα, αρ. V.